

Literatūra

Lietuvių dramaturgų sukurti istorinių asmenybių charakteriai padeda suprasti savo tautos praeitį ir puoselėtas vertybes

Lietuva, kaip ir kitos pasaulio šalys, turi savo didingą istoriją. Nors ir sudėtingi buvo Lietuvos istorijos laikotarpiai, tačiau didvyrių mūsų šalyje netrūko, kadangi paprasti žmonės ir valdovai patekė į įvykių sūkurius stengėsi dėl Lietuvos krašto. Tačiau šiais laikais mus labiau domina tų didvyrių jausmai, mintys, išgyvenimai, nei jų žygdarbiai. Todėl, žinoma, turime būti begalo dėkingi Lietuvių dramaturgams, kurie savo dramose vaizduoja tautos praeitį bei stiprias asmenybes. Dramaturgams begalo svarbu atskleisti ne tik praeities įvykius, bet ir istorinių asmenybių vertybes, nes norima suprasti kas buvo vertinama ir išgyvenama sunkiais Lietuvai momentais. Justinas Marcinkevičius poetinėje dramoje „Mažvydas“, Vincas Krėvė dramoje „Skirgaila“, Juozas Grušas tragedijoje „Herkus Mantas“ atskleidžia praeities įvykius ir puoselėtas vertybes.

Justino Marcinkevičiaus poetinė drama „Mažvydas“ – tai draminės trilogijos antroji dalis. Pagrindinis veikalo personažas Martynas Mažvydas yra pirmosios lietuviškos knygos autorius. Mažvydas – tai neeilinis žmogus. Buvo priverstas palikti Lietuvą dėl savo naujoviškų pažiūrų. Tai žmogus idealistas, siekiantis savo tikslų bet kokia kaina, net ir negaudamas iš jų jokios naudos. Jis – Lietuvos patriotas. Vertybės, kurias puoselėjo Mažvydas – tai tautiškumas, atsidavimas ir pasiaukojimas Lietuvai, savo žmonėms, patriotizmas, gimtosios kalbos puoselėjimas, žmogaus laisvės. Mažvydas stengiasi, kad lietuviai neprarastų savo tautinės tapatybės, galų gale – gimtosios kalbos. Taigi dramoje „Mažvydas“ mes matome žmogų idealistą, nesavanaudį, pasiaukojantį, bet kokia kaina siekiantį savo tikslo. Šis žmogus linkęs paaugoti save dėl kur kas aukštesnių tikslų. Jis vadovaujasi amžinosiomis vertybėmis. Toks žmogus yra tarsi pavyzdys kitiems, kaip jie turėtų elgtis, norėdami pasaulį padaryti geresnį. Kiekvienas žmogus iš jo gali pasimokyti, kad jis turi stengtis padaryti viską, kas nuo jo priklauso – tik šitaip žmogus gali pasiekti savo tikslą.

Juozo Grušo pirmasis veikalas „Herkus Mantas“ – tai istorinė tragedija, kurioje vaizduojamos XIII a. prūsų kovos su kryžiuočiais. Tai kova už savo tėvynės laisvę. Šio veikalo pagrindas yra konfliktas, užsimezges tarp prūsų ir kryžiuočių, pagonybės ir krikščionybės. J. Grušo kūrinys grindžiamas Herkaus Manto asmenybės drama. Herkus Mantas – prūsų vadas. Svarbiausias jo bruožas yra humanizmas. Šiuo bruožu jis ir skiriasi nuo kitų prūsų. Mantas supranta, kad žmonių žudymas yra betikslis. Jis deda visas pastangas, kad ir kiti žmonės tai suprastų. Tačiau tai sukelia jo pavaldinių nepasitikėjimą. Jie mano, kad vadas nori kryžiuočius užstoti, apginti. Mantas visą savo gyvenimą atidavė Prūsijai. Herkus vardan Tėvynės išsižada ir savo asmeninio gyvenimo. Jis tvirtai tiki Prūsijos didžia ateitimi. Mantas nesutinka su tuo, kad gali būti žmonių nelygybė. Jis tam priešinasi ir stengiasi ją pašalinti iš prūsų karių tarpo. Herkus priešinasi prūsų fanatizmui ir žiaurumui, gina kiekvieno žmogaus teisę į laimę. Prūsų vadas tvirtai laikosi savo įsitikinimų ir nenori niekam nusileisti. Jis simbolizuoja visos prūsų tautos likimą. Herkus Mantas – tragiškas herojus, nes siekia nepasiekiamo – veda mažą, vienišą, pasimetusią tautą prieš europinę kryžiuočių galybę. Taigi J. Grušo tragedijoje „Herkus Mantas“ atskleidžiami praeities įvykiai ir puoselėtos vertybės. Mes matome žmogų, kuriam rūpi tautiečio likimas, jo gyvybė, žmonių lygybė, pasiaukojimas dėl Tėvynės, tautos ir asmenybės laisvės. Herkus Mantas – taurus ir humaniškas žmogus, kuriam rūpi jo tautos likimas.

Vinco Krėvės „Skirgaila“ – tai keturių dalių istorinė drama apie senovės lietuvių gyvenimą. Šios dramos veiksmas vyksta tada, kai Lietuva yra jau oficialiai priėmusi krikštą. Gresia pavojus ir Lietuvos valstybingumui. Lenkai ir kryžiuočiai siekia sunaikinti senąją Lietuvos kultūrą, religiją, papročius. Šių įvykių kryžkelėje ir atsiranda Didysis Lietuvos kunigaikštis Skirgaila. Jam buvo lemta sujungti du tikėjimus – krikščionybę ir pagonybę. Jis visa siela atsidėjo Lietuvai. Matydamas, kad priešai nori suardyti Lietuvos vienybę, galybę, padalyti jos žemes, jis sukaupia visas jėgas tam keliui užkirsti. Skirgaila, kaip valdovas, ištikimai tarnauja Lietuvai, jis siekia šviesesnės ateities. Norėdamas išsaugoti Lietuvos vienybę, jis prievarta veda Lydos kunigaikštę Oną Duonutę. Kunigaikštis pasiryžęs viskam, kad tik galėtų išsaugoti Lietuvos vienybę. Šioms vedyboms prieštarauja ir lenkai, ir kryžiuočiai, bet Skirgaila nepaiso jokių priekaištų. Lietuvos laisvė kunigaikščiui svarbesnė, todėl pasiryžta aukoti savo ir Onos Duonutės likimus. Taigi V. Krėvės dramoje „Skirgaila“ mes matome XIV a. Lietuvos praeities gyvenimą. Skirgaila – tai stiprus, aštraus proto, valingas bei ryžtingas dramos herojus. Skirgailos puoselėjamos vertybės – tai Lietuvos meilė, atsidavimas ir pasiaukojimas savo tėvynei, religijos svarba, asmenybės didybė. Lietuvos kunigaikštis siekia bet kokiais tikslais išsaugoti Lietuvos valstybingumą, kultūrą, papročius ir religiją.

